

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอ่าวไทย

Educational Administrations of School Administrators according to the
Non-Formal and Informal Education Standard of Schools under Office of the
Non-Formal and Informal Education of Gulf of Thailand Provincial Cluster

พิกุลพรรณ โลภาศ¹ และ จัรัส แจ่มจันทร์²

Pikulpan Lopas¹ and Chumrus Jamjun²

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2}

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand^{1,2}

E-mail: ¹Pikulpan19731@gmail.com; ²Chumrus@hotmail.com

Retrieved December 30, 2022; Revised June 2, 2023; Accepted June 14, 2023

Doi: 10.14456/jappm.2023.43

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอ่าวไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด กลุ่มอ่าวไทย จำแนกตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์ทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร และครู จำนวน 274 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยตารางเครซี่ มอร์แกน และวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติค่าทีและวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอ่าวไทย โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอาวไทย จำแนกตามสถานภาพ เพศ ประสบการณ์ทำงาน พบว่าสถานภาพและเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาในการบริหารจัดการการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานทางการศึกษาของชาติ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา; มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The objectives of this research were (1) to explore the educational administrations of school administrators according to the non-formal and informal education standard of schools under Office of the Non-Formal and Informal Education of Gulf of Thailand Provincial Cluster, and (2) to compare the educational administrations of school administrators according to the non-formal and informal education standard of schools under Office of the Non-Formal and Informal Education of Gulf of Thailand Provincial Cluster classified by status, gender, and work experience. It was quantitative research. The sample group consisted of 274 administrators and teachers. Krejcie and Morgan's sample size selection and simple random sampling were used. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, T-test and analysis of variance.

The major findings were as follows:

1. The educational administrations of school administrators according to the non-formal and informal education standard of schools under Office of the Non-Formal and Informal Education of Gulf of Thailand Provincial Cluster aspect was at the high level.

2. The comparison of the educational administrations of school administrators according to the non-formal and informal education standard of schools under Office of the Non-Formal and Informal Education of Gulf of Thailand Provincial Cluster classified by status, gender, and work experience aspect showed that status and gender were significantly different at the .05 level. On the other hand, work experience was not significantly different at the .05 level.

The knowledge gained from this research was beneficial for school administrators to manage the educational administrations with quality according to the national education standard.

Keywords: School administration; School administrator; Non-Formal and informal education standard

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2561:1) พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบซึ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาและให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 มี 3 ประเภท คือ มาตรฐานการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง และมาตรฐานการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดยภายใต้การกำกับติดตามสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการ การศึกษา มีบทบาทต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมภายใต้หลักปรัชญา “คิดเป็น” แต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันทั้งผู้เรียน ผู้รับบริการ งบประมาณ บุคลากร ความพร้อมด้านเทคโนโลยี ศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่ร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้คุณภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยตรวจสอบและมีการควบคุมคุณภาพการศึกษาได้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561)

บทความวิจัยนี้นำเสนอการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนงานการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด กลุ่มอำเภอไทย แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่ม อำเภอไทย แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา

จอมพงษ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราตุล (2557) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างทีบุคคล กำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการ จัดการศึกษาเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ บริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1. ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม

ชนิตา สีแสง (2562) กล่าวว่า การบริหารการมีส่วนร่วม เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำ การชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากร ภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกันและต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัด ประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการ การนำเสนอผลการประเมินและ การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินงานของ สถานศึกษาที่ผู้บริหารเน้นให้บุคลากรของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2. ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

กฤษณะ อรัญสาร (2565) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาหมายถึง ระบบ ที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับ ดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของ หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้และ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดในมาตรฐาน การศึกษา และตัวบ่งชี้

สรุปได้ว่าระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาหมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ ผู้บริหารกำกับตามแนวทางการประเมินคุณภาพให้เป็นไปตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรายงานการประเมิน ตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา

วงศ์กร มาระวงศ์ (2564) สรุปไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีต่าง ๆ ที่จะมุ่งเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ให้กับบุคลากรในองค์การตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดีมีความรับผิดชอบต่องานอื่นจะทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกองค์กรต้องให้ความสำคัญเพราะการที่บุคลากรในองค์กร มีการพัฒนาทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติงานย่อมส่งผลดี ทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาได้รับการพัฒนา จนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

ลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) การจัดเก็บข้อมูลและการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ข้อมูลมักมีการใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือที่จะให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถกระทำได้รวดเร็วและถูกต้อง การประมวลผลอาจจัดกระทำในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพก็ได้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในการจัดการระบบสารสนเทศในรูปแบบของโปรแกรมประยุกต์

สรุปได้ว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผู้บริหารให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันที่ครอบคลุมภารกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

5. ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ญาณิ ญาณะโส (2562) สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลจุดมุ่งหมายให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สรุปได้ว่าการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา

6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด

ปณิดา ทองผาโคก (2560) คณะกรรมการสถานศึกษา ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและสามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผู้บริหารให้มีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

7. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ประยงค์ อุทิสันธุ์ (2565) กล่าวโดย สรุปได้ว่าแนวคิด การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่สามารถสำเร็จลงได้ถ้าขาดการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน การดำเนินงานการศึกษาตลอดชีวิตของ กศน.จะประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมของเครือข่าย หมายถึง ระดับความร่วมมือในการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคี เครือข่าย เริ่มจาก การร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การร่วมเป็นพันธมิตร การเข้าร่วมใช้สิทธิ์ในการ ตัดสินใจ และการควบคุมการตัดสินใจโดยภาคีเครือข่าย

สรุปได้ว่าการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผู้บริหารให้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย คือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วม หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

8. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

อุดมลักษณ์ คงคาเนรมิต (2564) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการแบ่งปันความรู้ เป็นกระบวนการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อแบ่งปันให้บุคคลได้พัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่าการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารมีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น โดยมีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้ พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้

9. ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา

วารี เพ็งสวัสดิ์ (2554) สรุปได้ว่า การวิจัยทางการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ความจริงโดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับผู้บริหาร ครู นักเรียน การเรียนการสอน สถาบันการศึกษาและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานในสถาบันการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์

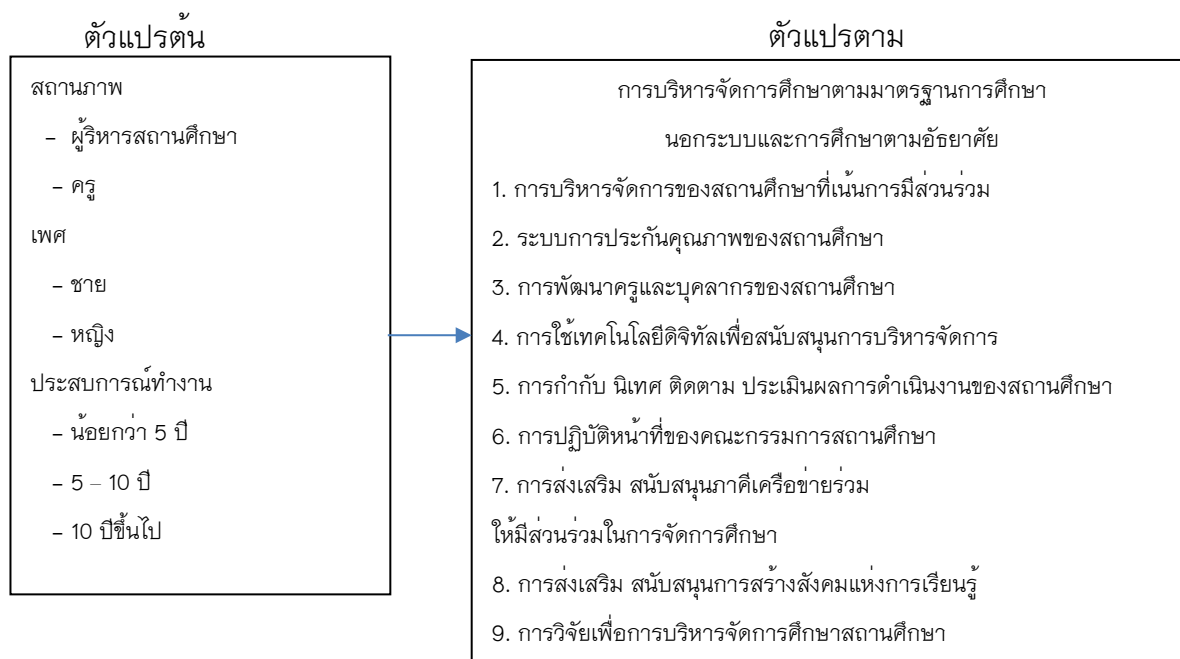
สรุปได้ว่าด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษามีการจัดทำงานวิจัยอย่างง่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไปในแต่ละปีงบประมาณ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา

ชนิตา สีแสง (2562) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ฮาบีบะ อาเดมะ (2557) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามทัศนะครูผู้สอน อำเภอแฉ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่าผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษาพบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อบ่งชี้เรื่องการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบไปด้วย 9 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย ทั้งสิ้นจำนวน 950 คน (ข้อมูลจากงานบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา ณ เดือนกันยายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสอบถาม ออกแบบแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วมาจัดพิมพ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือส่งสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 274 ฉบับ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างและขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 1 เดือน

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วดำเนินการวิเคราะห์ผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ และทำการวิเคราะห์ในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามสถานภาพ เพศ ประสิทธิภาพการทำงาน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามสถานภาพ เพศ ประสิทธิภาพการทำงาน โดยการทดสอบค่าสถิติที (Independent samples t-test) สำหรับการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) สำหรับการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป พร้อมหาผลการทดสอบว่ามีความสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษา	ตาม ตามอัธยาศัย	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ดำเนินการ
		$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม		4.50	0.56	มาก
2. ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา		4.54	0.50	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา		4.53	0.56	มากที่สุด
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ		4.44	0.53	มาก

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย	ตาม	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ดำเนินการ
		$\bar{x}$	S.D.	
5. ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษา		4.41	0.63	มาก
6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา		4.39	0.59	มาก
7. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา		4.25	0.57	มาก
8. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้		4.51	0.51	มากที่สุด
9. ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา		4.39	0.55	มาก
สรุปภาพรวม		4.44	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา ด้านที่ 8 การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ด้านที่ 4 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านที่ 5 การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านที่ 6 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านที่ 9 การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาและด้านที่ 7 การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	สถานภาพ		t		Sig	
					(2-tailed)	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่เน้นการมีส่วนร่วม	4.82	0.34	4.48	0.57	4.125	0.000*
ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	4.77	0.25	4.52	0.51	3.922	0.000*
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา	4.80	0.28	4.51	0.57	3.915	0.000*
ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการ	4.72	0.31	4.42	0.54	3.880	0.001*

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	สถานภาพ		t		Sig (2-tailed)	
	ผู้บริหาร		ครู			
	สถานศึกษา					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	4.61	0.48	4.39	0.64	1.546	0.123
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.48	0.45	4.38	0.60	0.756	0.450
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา	4.26	0.61	4.25	0.56	0.033	0.973
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้	4.69	0.30	4.50	0.52	2.556	0.016*
ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา	4.44	0.42	4.39	0.56	0.427	0.670
ภาพรวม	4.62	0.28	4.43	0.50	2.774	0.009*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบ พบว่าสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็น การบริหาร
จัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย
แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	เพศ		t		Sig(2- tailed)	
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่เน้นการมีส่วนร่วม	4.59	0.55	4.47	0.57	1.51	0.131
ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	4.67	0.40	4.48	0.52	3.07	0.002*
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา	4.66	0.41	4.48	0.60	2.68	0.008*
ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการ	4.55	0.48	4.40	0.54	2.00	0.046*
ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	4.55	0.47	4.35	0.68	2.64	0.009*
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.50	0.43	4.35	0.64	2.24	0.026*
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.33	0.47	4.22	0.59	1.49	0.136

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	เพศ				t	Sig(2- tailed)
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้	4.64	0.44	4.47	0.52	2.76	0.006*
ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา	4.50	0.38	4.35	0.60	2.47	0.014*
ภาพรวม	4.55	0.35	4.40	0.52	2.78	0.006*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบ พบว่า เพศต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด กลุ่มอำเภอไทยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	ผลรวม กำลัง สอง (SS)	องศา แห่ง อิสระ (df)	ผลรวม กำลังสอง เฉลี่ย (MS)	F	Sig
ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม	ระหว่าง กลุ่ม	1.674	2	0.83	2.63	0.074
ด้านระบบการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.69	2	0.34	1.39	0.250
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.52	2	0.26	.824	0.440
ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระหว่าง กลุ่ม	1.03	2	0.51	1.82	0.163
ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.51	2	0.25	0.63	0.533
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.84	2	0.42	1.18	0.309
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายร่วมให้ม ีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.62	2	0.31	0.95	0.387
ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้	ระหว่าง กลุ่ม	0.90	2	0.45	1.72	0.180

ความคิดเห็นการบริหารจัดการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	ผลรวม กำลัง สอง (SS)	องศา แห่ง อิสระ (df)	ผลรวม กำลังสอง เฉลี่ย (MS)	F	Sig
ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.39	2	0.19	0.63	0.529
สรุปภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.54	2	0.27	1.137	0.320

จากตาราง 4 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ประสิทธิภาพงานแตกต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการบริหารและสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อรับรองคุณภาพภายในสถานศึกษาและรับการประเมินภายนอก สอดคล้องกับ งานวิจัยวิจัยของธงชัย นนทสันต์ (2557) ที่ศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากและ มัทธนิดาตย์ ดอนดง (2564) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด กลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าครู ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการฝึกอบรมเรื่องการดำเนินงานด้าน

การประกันคุณภาพการศึกษา และควบคุม ดูแลกำกับ ติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา ตะวันหะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถาน ภาพรวมแตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู เห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องวางแผนภายใต้การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์ บุญอุ่ม(2560) ได้ศึกษาการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าจำแนกตามเพศโดยรวมแตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย จำแนกตามประสบการณ์ทำงานความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่ว่าจะมีประสบการณ์ทำงานมากหรือน้อย ก็ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพราะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบอถึงประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมุฮัมมัดอนุวาร์ สะอะ (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา พบว่าประสบการณ์ทำงานภาพรวมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบายเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สรุป

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบายของสถานศึกษา เป็นระบบการประกันคุณภาพที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย นำเทคโนโลยีดิจิทัลใช้ในการบริหารจัดการ มีการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่ายร่วมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบายของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่มอำเภอไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผน ชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาให้แก่ภาคีเครือข่ายได้รับทราบ ประสานภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาด้านสื่อหรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านพัฒนาวิชาการและบุคลากร ด้านขวัญกำลังใจแก่ผู้จัดการศึกษาหรือผู้เรียนหรือผู้รับบริการ มอบเกียรติบัตรให้กับภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานของสถานศึกษาและมีการเสนอผลงานวิจัยต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหรือเผยแพร่ เพื่อเป็นการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบคือ แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบาย โดยการวางแผนและกำหนดค่าเป้าหมายร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอรรถาธิบาย

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะ อรัญสาร. (2565). แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จอมพงษ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตา สีแสง. (2562). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชรินทร์ บุญอุ่ม. (2560.) การดำเนินงานมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ญาณิ ญาณะโส. (2562). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ณรงค์ชัย คิริไพศาล. (2560). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธงชัย นนทสันต์ (2557). การบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 (ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี.
- นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์. (2557). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: ตรีนิสสาร.
- บัณฑิตา ตะวันหะ. (2555). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปนิดา ทองผาโคก. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ประยงค์ อุทิสินธุ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดอุดรดิตร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตร.

- มัธมณิตาต์ ดอนดง. (2564). การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- มุฮัมมัดอนูวาร์ สะอะ. (2557). การบริหารงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ลดาวลีย์ ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วงศ์กร มาระวงศ์. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู กลุ่มหัวตะพาน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 3(6), 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบปลัดกระหวงศึกษาธิการอำเภอ/เขต. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระหวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภัค พวงขจร. (2561). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (ดุขฎิณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อุดมลักษณ์ ดงดาเนรมิต. (2564). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ดุขฎิณิพนธ์ศึกษาศาสตรดุขฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ฮาปี๊ะ อาเดมะ. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามทัศนะครูผู้สอน อำเภอแว้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 (ค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.